

Dr. Lucian Georgescu, UNATC

Rezumat al tezei de abilitare

”Spre o catedră a scenariului cinematografic”

O pledoarie pentru psihologie, nu pentru anatomie. Scenariul între autorat, etică și metodă

PARTEA I-a. Realizări științifice, academice și profesionale

Această teză de abilitare reprezintă sinteza unui parcurs de peste treizeci de ani în domeniul scenaristicii, înțeleasă nu doar ca artă narativă, ci ca domeniu al reflecției critice, al pedagogiei creative și al cercetării transdisciplinare. Cariera mea a fost marcată de un echilibru între practică artistică și activitate universitară: scenarist, profesor, editor, cercetător, critic și promotor cultural. Aceste roluri s-au dezvoltat organic, conturând o identitate complexă – aceea a scenaristului european ca autor, martor și metodolog.

Am fost format sub influența profesorului Dumitru Carabăț, fondatorul școlii românești de scenaristică. Cursurile și scrierile sale – în special *Spre o poetică a scenariului cinematografic* – au constituit pentru mine o alternativă esențială la modelul structuralist hollywoodian. În continuarea gândirii sale, am explorat o traiectorie hibridă: între eseu și teorie, între ficțiune și analiză, între jurnalism cultural și cercetare formalizată.

Activitatea mea publicistică, reunind eseuri critice, texte de opinie și analize teoretice (*Texticole*, 1990–2025), a fost dublată de contribuții editoriale majore: volume precum *La drum cu Jim* (teza de doctorat dedicată road movie-ului ca formă de alienare culturală), *Dialoguri despre scenariu* (coautor cu Dumitru Carabăț), *Scenariul de film* (2022), precum și inițiativa *Cinepub.ro*, prima platformă românească de video-on-demand gratuit, dedicată promovării cinemaului autohton. La acestea se adaugă zeci de conferințe, participări internaționale, colaborări academice și activitatea mea continuă ca profesor la UNATC.

Această primă parte a lucrării trasează așadar un arc de la moștenirea carabatiană până la preocupările contemporane pentru naratologie, streaming, identitate est-europeană și poetică psihologică a personajului.

PARTEA II-a. Plan de dezvoltare academică

A doua parte a tezei formulează un plan coerent, realist și integrat de dezvoltare a carierei academice, structurat pe trei direcții majore:

1. Înființarea Centrului de Cercetare Dumitru Carabăț

Un proiect instituțional central este crearea Centrului Dumitru Carabăț în cadrul Facultății de Film (UNATC), cu scopul de a arhiva, valorifica și extinde gândirea profesorului Carabăț. Centrul va deveni un spațiu pentru mentorat, cercetare, publicare și dialog internațional în domeniul scenariului ca disciplină autonomă.

2. Proiecte editoriale internaționale

Două volume în pregătire stau la baza internaționalizării demersului meu teoretic și cultural:

- *Persona: The Psychology of the Story* (coautor Augustin Cupșa), propus spre publicare la Palgrave – volum ce propune o metodă psihologică de construcție a personajului, bazată pe simptomatologie, empatie și traumă;
- *The Romanian Screenwriters Works* – volum colectiv propus editurii Bloomsbury, care reconstituie canonul scenariștilor români prin cercetare arhivistică, eseuri critice și introduceri tematice.

3. Cercetare aplicată și proiecte transdisciplinare

Planul este completat de:

- coordonarea unui număr special despre piața AVoD în Europa Centrală și de Est, pentru revista *Journal of Digital Media & Policy*;

- o monografie dedicată consumului OTT în rândul generației baby boomers (în lucru la Springer/Palgrave);
- un documentar despre moartea ca temă de autor, având la bază un interviu de 7 ore cu regizorul Cristi Puiu – care va apărea, parțial transcris, în revista *Iluminacje*;
- activitatea mea în cadrul rețelei internaționale SRN, unde coordonez seria video *SRN Conversations* și voi prezenta conceptul de *Non-Hero* la conferința SRN 2025 (Adelaide).

Toate aceste inițiative contribuie la un profil profesional coerent, în care creația, cercetarea și pedagogia se susțin reciproc, iar România este repusă pe harta teoriei scenariului.

Partea III-a. Lucrare științifică:

Persona – Psihologia poveștii.

O pledoarie pentru psihologie, nu pentru anatomie

Partea a treia a tezei este o contribuție teoretică originală. Lucrarea *Persona – Psihologia poveștii* propune o poetică a scenariului fundamentată pe introspecție, psihopatologie, etică și observație afectivă. Ea se poziționează critic față de modelul structuralist impus de manualele anglo-saxone (Field, McKee, Vogler), argumentând în favoarea unei metode de autor, centrată pe următoarele idei:

1. Tema ca simptom

Tema nu este o idee intelectuală impusă povestirii, ci expresia unui conflict interior, o recurență psihologică ce structurează narațiunea din profunzime.

2. Personajul ca alter ego

Personajele nu sunt funcții dramatice, ci extensii ale autorului, fragmente ale psihicului său, fețe ale rușinii, ale vinovăției, ale dorinței sau ale negației.

3. Narațiunea ca formă psihopatologică

Poveștile nu urmează mereu o logică a progresului, ci reflectă tulburările autorului: blocaje, repetiții, deriva afectivă. Ritmul narațiunii poate fi ecoul unei structuri depresive sau anxioase.

4. Etica autorului afectiv

Scrisul din rană presupune responsabilitate. Autorul trebuie să-și gestioneze sinceritatea, evitând manipularea, exhibiția sau estetizarea excesivă a suferinței.

Aceste principii sunt dezvoltate în șase capitole tematice care includ:

- critica paradigmei structurale;
- conceptualizarea personajului ca simptom narativ;
- metodologia poetică inspirată de observație și intuiție;
- studii de caz (inclusiv *Tatăl fantomă*);
- analiza figurii *non-eroului*;
- un eseu final despre absența scenaristului din discursul istoric românesc

IV. Contribuții și impact

Lucrarea aduce contribuții în trei direcții:

1. **Studii de scenariu** – propune o alternativă europeană și psihologică la modelul funcționalist anglo-saxon;
2. **etică narativă și psihologie aplicată** – fundamentează scrisul ca act cognitiv și afectiv, bazat pe Freud, Jung, Jaspers, Leonhard;
3. **Studiul cinemaului est-european** – oferă un cadru teoretic și arhivistic pentru înțelegerea traumelor și autoratului post-totalitar.

Dincolo de aportul teoretic, lucrarea este o invitație la reumanizarea scrisului. Într-o epocă algoritmică, pledoaria pentru psihologie este un gest de rezistență – o formă de a reafirma autorul ca martor fragil, dar lucid, al propriei epoci.